

SPOLUPRÁCA SO ZDRUŽENIAMÍ HLAVNÝCH KONTROLÓROV K NOVÉMU ZÁKONU O HLAVNÝCH KONTROLÓROCH

Harmonizácia samosprávnej legislatívy a kontrolná činnosť v
samospráve z pohľadu Združenia hlavných kontrolórov miest a obcí SR

Ing. Jozef Filipko – prezident ZHK SR

Diskusia – NR SR, Bratislava – 10.11.2025

ZDRUŽENIA HLAVNÝCH KONTROLÓROV

-
- **ZHK SR** vznik 22.9.1992 – 33 ÚSPEŠNÝCH ROKOV
- Aktuálne 215 členov
 - **AKÚS SR** vznik 12.12.2018 – vyše 100 členov

Poslanie a ciele:

-
- podpora vhodného postavenia HK a zvyšovania kvalifikácie
 - podpora nezávislého a efektívneho výkonu kontrolnej činnosti
 - napomáhanie mimosúdnej ochrany práv členov ZHK SR
 - predkladanie návrhov a vyjadrovanie sa k návrhom právnych predpisov týkajúcich sa kontroly v samospráve
 - vzdelávanie (AKÚS SR – hlavné zameranie)

AKTIVITY ZHK SR PRE ZLEPŠENIE PODMIENOK

-
- Komunikácia, spolupráca s profesijnými združeniami a inštitúciami
 - Partnerstvá (ZMOS, NKÚ, ÚOO, ÚVO, APÚMS, AKE, AVS, RVC a pod)
 - Riešenie problémov - stála téma na rokovaní orgánov a sekcií
 - Pripomienkovanie a vyjadrenia k návrhom právnych predpisov
 - Snaha o hľadanie podpory, účasť v pracovných skupinách
 - Vlastný návrh zákona o kontrole (2012)

Negatíva:

- Slabý „výtlak“ občianskych združení bez podpory napr. ZMOS-u
- Zmeny vládnych garnitúr = pozastavenie rozbehnutých aktivít
- Nezáujem o podporu / HK nie je vždy „lieblingom“...

DLHODOBO NERIEŠENÉ LEGISLATÍVNE A ORGANIZACNO-TECHNICKÉ PREDPOKLADY PRE VÝKON FUNKCIE HKO.

Spôsobujú problémy funkčnosti systému kontroly

- Materská dovolenka, dlhodobá PN, zastupiteľnosť HK - neriešené
- Nestanovenie minimálneho (max.) úväzku HK v závislosti od počtu obyvateľov, resp. výšky rozpočtu, prípadne počtu zriadených právnických osôb obce...
- Zákon neurčuje sankciu v prípade neobsadenia funkcie HK
- Absencia definície rozsahu org.-techn., materiálnych a finančných podmienok zo strany obce pre výkon funkcie HK a tým aj ich nevyhnutnosť
- Absencia stanovenia rozsahu zákonných povinností v závislosti od výšky úväzku alebo od veľkosti obce
- Zadávanie kontrol zastupiteľstvom a starostom bez povinnosti zohľadnenia rozsahu zadaných kontrol voči plánu kontrolnej činnosti HK a úväzku

DLHODOBO NERIEŠENÉ LEGISLATÍVNE A ORGANIZACNO- TECHNICKÉ PREDPOKLADY PRE VÝKON FUNKCIE HKO.

- Nevymožiteľnosť nápravy zistení a nedostatkov z výsledkov kontroly
- Absencia ustanovenia o možnosti zvýšenia alebo zníženia úväzku, ak vznikne objektívna potreba a všetky dotknuté strany sú s tým stotožnené
- HK ako vedúci zamestnanec v zmysle z. č.552/2003 a z. č.553/2003 a výkon funkcie v zmysle z.č.369/1990 - problémy pri výklade oprávnenosti
- Útvar HK – kedy je povinné ho vytvoriť; HK nemá ustanovené právomoci na rozhodovanie o výbere zamestnanca útvaru; neobsadenie „okienok“
- Nie je stanovené odstupné pre HK po odpracovaní viac rokov, období.
- Potreba povinného a systematického vzdelávania HK s vytvorením zdrojov
- Chýbajúca jednotná metodika pre tematické kontroly a jej zdieľanie
- Aj „mikroúväzkový“ kontrolór je povinný vykonať kontrolu, byť súčinný, ak o to požiada Prokuratúra, NKÚ, alebo ÚVO = základná povinnosť

INÉ NEDOSTATKY V LEGISLATÍVE A V SYSTÉME

- Neexistuje aktuálna evidencia hlavných kontrolórov
- Hybridné postavenie HK – kontrolór verzus podriadený zamestnanec
- Absencia vlastného zákona o kontrole verzus primerané aplikovanie z.č.357/2015 kontrolórm
- Uzatvorenie pracovnej zmluvy – určenie pracovného času a miesta výkonu práce / práca z domu (nízkoúväzkový HK)
- Nedostatočné určenie dôvodov pre odvolanie HK v zákone
- Vybavovanie / kontrola vybavovania sťažností hlavným kontrolórom
- Výkon kontroly v právnickej osobe s majetkovou účasťou obce menej ako 100 %
- Súhlas zastupiteľstva pre výkon inej zárobkovej činnosti HK je požadovaný aj pri tzv. mikroúväzkoch
- Pribúdajúci a rovnaký rozsah základných povinností pre HK bez ohľadu na výšku úväzku

INFORMÁCIE Z ANALÝZY NKÚ

-
- Celkový počet HK v SR - 1410 / 196 z 2926 obcí nemá zvoleného HK
 - Mikroúväzkový HK (úväzok menej ako 9%) – 862 obcí - ? Počet HK
 - Makroúväzkový HK (úväzok viac ako 100% / viac ako 7 úväzkov)

69 HK – 4,9% z celkového počtu 1410

- Makroúväzkový HK (úväzok 170% a viac) – 22 HK – 1,56% z počtu 1410
- Analýza neeviduje HK, ktorí vykonávajú úväzky popri plnom alebo čiastočnom úväzku v hlavnom zamestnaní (štátna a verejná správa, zamestnanci firiem a podnikatelia) – ? Počet
- Analýza nevykazuje počet mikroúväzkových HK, ktorí ani pri 7 a viac úväzkoch nedosahujú 100%-ný úväzok
- Až 994 HK má iba 1 úväzok / 168 HK má 2 úväzky / 179 HK má 3 až 6 úväzkov.

Prevažná väčšina HK nezneužíva systém

„MIKROÚVÄZKOVÝ“ KONTROLÓR

Obec do 500 obyvateľov		
úvazok %	hodín/ týždeň	brutto plat €
100	37,5	1752,60
20	7,5	350,52
10	3,75	175,26
9	3,38	157,73
5	1,87	87,63
3	1,12	52,58

ODPORÚČANIA Z ANALÝZY NKÚ

- **Obce nemajú HK / vysoký podiel mikroúväzkových HK » vykonať** také **legislatívne zmeny**, najmä v oblasti zdrojov financovania, ktoré tento stav zmenia, alebo **zmeniť celkový systém obsadzovania postu HK, napr. ustanovenie komory HK** podľa vzoru komory audítorov
- **vysoký počet makroúväzkových HK »** potrebné **upraviť príslušnú legislatívu** (zákon o obecnom zriadení), resp. **vypracovať nový legislatívny návrh**, ktorý by v celej svojej šírke obsiahol činnosť HK.
- **financovanie HK a kvalita »** **potrebné upraviť príslušnú legislatívu** najmä z pohľadu kvalifikácie na výkon funkcie HK (či už podmienené rokmi praxe alebo odborným vzdelaním).

za stav nenesie zodpovednosť obec, mesto, či HK ale nedostatočná a nedôsledná právna úprava

ČO MOŽNO OČAKÁVAŤ OD NOVÉHO ZÁKONA?

-
- Každá obec by mala mať určitý stupeň kontroly pod hrozbou sankcie?
 - Zvýši sa počet HK, znížia sa celkové úväzky, odstránia sa mikroúväzky?
 - Zavedú sa minimálne úväzky v závislosti od kategórie obce?
 - Zdieľanie HK pre malé obce do 500 obyvateľov („regionálny HK“)/ určenie minimálneho rozsahu povinností HK? Útvar HK v centre zdieľaných služieb?
 - Sprísnenie kvalifikačných predpokladov a povinné vzdelávanie HK?
 - Zlepšenie postavenia a organizačno-technických podmienok potrebných pre výkon funkcie?
 - V neposlednom rade aj riešenie sociálno– ekonomických náležitostí?
 - Zníži sa počet „superkontrolórov“? (ale nemal by to byť hlavný motív zákona)
 - Bude to lacnejšie ako dnes? Môže štát v čase konsolidácie pomôcť?
 - **Bude nový zákon základom pre vznik Komory hlavných kontrolórov?**

The logo of ZHK SR is located on the left side of the slide. It consists of a circular emblem with a white background. Inside the circle, the letters 'ZHK' are written in a stylized, handwritten font, with an upward-pointing arrow integrated into the 'K'. Below 'ZHK', the letters 'SR' are written in a similar style. Above the circle is a small flag with three vertical stripes: white, blue, and red. The entire logo is set against a light blue background with a subtle gradient.

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

- **Vďaka organizátorom, že som mal možnosť prezentovať názory ZHK SR na tomto fóre**
- **Vďaka za vôľu pripraviť nový zákon o HK**
- **Vďaka všetkým kolegom zo ZHK SR za pomoc pri príprave**

Ing. Jozef Filipko
statutar@zhk.sk